

Pakkeforløp

Annelise Skeie

Fastlege, spesialist i allmenntmedisin

Sogndal legesenter

I Norge: To typer pakkeforløp (foreløpig..)

- ▶ Pakkeforløp kreft (implementert i 2015)
- ▶ Pakkeforløp rus og psykiatri (fra 2018-)

Pakkeforløp for kreft - hva er det?

Pasienten er ikke en pakke, men kommer inn i en ferdig standardisert «pakke» med undersøkelser og videre oppfølging

- Pakkeforløp er standardiserte pasientforløp som beskriver

- 1 organisering av utredning og behandling

- 2 kommunikasjon/dialog med pasient og pårørende

- 3 ansvars plassering og konkrete forløpstider

Formålet med pakkeforløp er at kreftpasienter skal oppleve et godt organisert, helhetlig og forutsigbart forløp uten unødvendig ikke-medisinsk begrunnet forsinkelse i utredning, diagnostikk, behandling og rehabilitering.

Hvordan ble pakkeforløpene til?

- ▶ Prinsippet med pakkeforløp ble etablert i Danmark i 2007
- ▶ Ved utgangen av 2013 ble rundt 80 prosent av pasientene i Danmark behandlet innen de forløpstider som var satt opp som nasjonal norm for de ulike kreftformer.
- ▶ I Norge: arbeidsgrupper på rundt 120 legespesialister, sykepleiere, koordinatore, fastleger og brukere utarbeidet 30 pakkeforløpsbeskrivelser i perioden mai til september 2014.
- ▶ baserer seg på de nasjonale handlingsprogram på kreftområdet, med kliniske retningslinjer for diagnostikk, behandling og oppfølging. Hele pasientforløpet er beskrevet, fra start til avsluttet behandling og rehabilitering.

Pr 2020: 28 nasjonale kreftpakkeforløp:

- 4 stk implementert 01.01.15 -

bryst, lunge, prostata, tykk- og endetarm

- 10 stk implementert 01.05.15 -

eggstokk, livmor, livmorhals, diagnostisk, spiserør og magesekk, testikkel, blære, nyre, hode-/hals, lymfom

- 14 stk implementert 01.09.15 -

føflekk, metastaser uten kjent utgangspunkt, nevroendokrine, sarkom, penis, leukemi, kronisk lymfatisk leukemi, myelomatose, lever, galleveier, bukspyttkjertel, skjoldbruskkjertel, kreft hos barn, hjernekreft

Noen nye begrep:

- «Mistanke» og «begrunnet mistanke»
- «Forløpstider» - rettesnor i forhold til makstid
- Forløpskoordinator: Alle sykehus som utreder og behandler kreft skal ha forløpskoordinatorer som har tett og løpende kontakt med pasient og involverte instanser.
- Multidisiplinære (tverrfaglige) team MDT; forløpskoordinator og for eksempel klinikere, patolog, radiolog etc
- Koding: Sykehuset legger inn koder når
 - 1) start pakkeforløp i spesialisthelsetjenesten,
 - 2) start utredning/pasientframmøte,
 - 3) utført biopsi,
 - 4) beslutning i tverrfaglig møte og
 - 5) start behandling

Til god hjelp og implementert i NEL:

- ▶ HelseDirektoratet.no: Pakkeforløpsbeskrivelser og diagnoseveiledere for fastlege/henvisende lege beskriver inngangen til pakkeforløp:

Når foreligger mistanke om kreft, hva skal fastlegen selv gjøre av undersøkelser og når skal pasienten henvises spesialisthelsetjenesten med begrunnet mistanke om kreft?

- ▶ I pakkeforløpene beskrives også hvilke undersøkelser som skal gjøres i spesialisthelsetjenesten (sykehus eller avtalespesialist), beslutning om det foreligger kreft eller ikke og om behandlingsvalg.

Klinisk eksempel: kvinne med kul i brystet

- ▶ <https://legehandboka.no/handboken/kliniske-kapitler/gynekologi/symptomer-og-tegn/kul-i-brystet/>
- ▶ <https://www.helsedirektoratet.no/pakkeforlop/brystkreft>

Forløpstider - brystkreft

Forsiden | [Brystkreft](#)

KAPITTEL 6

Forløpstider i pakkeforløp for brystkreft

Brystkreft

KAPITTEL 1

[Introduksjon til pakkeforløp for brystkreft](#)

KAPITTEL 2

[Inngang til pakkeforløp for brystkreft](#)

KAPITTEL 3

[Utredning av brystkreft](#)

KAPITTEL 4

[Behandling av brystkreft](#)

KAPITTEL 5

[Oppfølging og kontroll av brystkreft](#)

KAPITTEL 6

[Forløpstider i pakkeforløp for brystkreft](#)

KAPITTEL 7

[Registrering av koder i pakkeforløp for brystkreft](#)

KAPITTEL 8

[Om pakkeforløpet](#)

Tabellen viser forløpstidene i pakkeforløpet.

Forløpstidene er en rettesnor. Fortsatt er det lovmessige grunnlaget pasientrettighetsloven §2-2 og forskrift om prioritering av helsetjenester.

Forløpsbeskrivelse		Forløpstid
Fra henvisning mottatt til første fremmøteutredende avdeling		7 kalenderdager
Fra første fremmøte i utredende avdeling til avsluttet utredning (beslutning tas)		7 kalenderdager
Fra avsluttet utredning til start behandling	Kirurgisk behandling	13 kalenderdager
Fra avsluttet utredning til start behandling	Medikamentell behandling	10 kalenderdager
Fra henvisning mottatt til start behandling	Kirurgisk behandling	27 kalenderdager
Fra henvisning mottatt til start behandling	Medikamentell behandling	24 kalenderdager

Evalueringer av ordningen???

- ▶ Faktisk veldig vanskelig å finne!
- ▶ 2016: pasient/befolkningsspørreskjema: ingen store forskjeller før og etter innføring, bortsett fra inntrykket befolkningen alt i alt hadde av helsetjenestetilbudet til kreftpasienter i Norge. Blant pasienter kun spørsmålet om man opplevde ventetiden som akseptabel, fra man ble henvist til sykehus til man fikk første time, som var signifikant endret.
- ▶ 2020 SINTEF har pågående undersøkelse

Pakkeforløp psykiatri og rus

- ▶ Implementert fra 2018
- ▶ Til nå: pakkeforløp OCD, spiseforstyrrelser, psykoselidelse, psykisk lidelse voksne, psykisk lidelse barn, rus.
- ▶ Forløpskoordinatorer i spesialisthelsetjenesten også her, samt koordinerende enhet i kommunen.
- ▶ En pasient kan i utgangspunktet kun være i ett pakkeforløp ad gangen.

Overordnede mål for pakkeforløpene i rus og psykiatri

- ▶ Likeverdig tilbud til pasienter og pårørende uavhengig av hvor i landet de bor.
- ▶ Unngå unødig ventetid for utredning, behandling og oppfølging.
- ▶ Økt brukermedvirkning og brukertilfredshet.
- ▶ Sammenhengende og koordinerte pasientforløp.
- ▶ Bedre ivaretagelse av somatisk helse og gode levevaner.

Hva er egentlig nytt???

- ▶ Mer basisutredning i spesialisthelsetjenesten?
- ▶ Mer koding og registrering i system på siden av journalsystemet
- ▶ For oss fastleger: viktig ned grundig henvisning (som alltid..)
- ▶ <https://legehandboka.no/handboken/kliniske-kapitler/psykiatri/tilstander-og-sykdommer/depresjoner/depresjon/>
- ▶ <https://www.helsedirektoratet.no/pakkeforlop/psykiske-lidelser-voksne>

Evaluering: funker det??

Oppsummering i SINTEFs evaluering av pakkeforløp psykiatri og rus datert 20.01.2020:

- ▶ *Resultatene presentert i denne rapporten viser med all mulig tydelighet fagfolks skepsis til pakkeforløp i dette fagområdet, og konkretiserer hva dette innebærer. Et stort flertall av de ansatte mener pakkeforløp på dette tidspunktet ikke bidrar til måloppnåelse når det gjelder brukermedvirkning og brukertilfredshet (mål 1), sammenheng og koordinering (mål 2) og ivaretagelse av somatisk helse og levevaner (mål 3).*

Konklusjon:

- ▶ Pakkeforløp er bra for noe, men kanskje ikke for alt?
- ▶ Fra en frustrert psykiater: bruker for mye tid på registrering og koding, som går ut over tiden man bruker på direkte pasientrettet arbeid. Det bør være mulig å automatisere registreringen med kobling direkte til journalsystemet.

